

Миронюк Станіслава Анатоліївна
старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

АКТУАЛІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНО-СЕРВІСНОЇ ФУНКЦІЇ ПОЛІЦІЇ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РЕФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ

Прагнення української держави стати повноправним членом світової спільноти обумовлено зміщенням векторів діяльності правоохоронних органів в цілому і поліції, зокрема, з метою першочергового забезпечення ними національних конституційних норм та світових стандартів захисту прав і свобод людини.

Основною метою діяльності національної поліції України, визначеною Законом України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року (далі - Закон), є служіння суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. Основоположними принципами діяльності поліції серед інших визначено відкритість і прозорість, а також взаємодія з населенням на принципах партнерства, що в свою чергу закладає основи для повернення довіри до цього правоохоронного органу та його законної діяльності спрямованої в першу чергу на обслуговування громадян в правоохоронній сфері.

Виходячи з нової «обслуговуючої» функції поліції, основним замовником поліцейських послуг є народ України, її громадяни, за рахунок сплати податків утримує поліцію, а тому повинні мати законодавчо визначені гарантії якісного сервісного обслуговування поліцією потреб населення у сфері забезпечення правопорядку та безпеки.

Відповідно до чинного законодавства, а зокрема статті 3 Закону України «Про Національну поліцію» нормативно визначені завдання поліції, які полягають у наданні поліцейських послуг у сферах: забезпечення публічної безпеки і порядку; охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; протидії злочинності; надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги. Таким чином, законодавець вперше в законодавчому акті застосував поняття «поліцейські послуги», що вказує на позитивну тенденцію щодо переорієнтації діяльності певних підрозділів поліції на соціальну складову, і що надає новий напрям діяльності поліції, який полягає в наданні соціальних та сервісних послуг суспільству та окремим його членам у рамках здійснення правоохоронної діяльності. Більше того, аналіз законодавчо визначених в ст. 23 Закону завдань поліції вказує, що 11 з них, тобто майже 40% тим чи іншим чином пов'язані з наданням

поліцією соціальних та сервісних послуг в тих чи інших різновидах правоохоронної сфери, що ще раз вказує на суттєвість соціальної та сервісної функції поліції.

Отже все вищезазначене вказує на необхідність вироблення ефективної та науково обґрунтованої національної моделі реалізації соціальної та сервісної функції поліції з урахуванням міжнародних стандартів такої діяльності поліцейських структур зарубіжних країн, що узгоджується з основними засадами Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», схваленої Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015 [2] та Концепції першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 р. № 1118-р. [3].

Проблемні питання надання адміністративних, зокрема поліцейських послуг, були предметом наукових досліджень та розглянуто в наукових роботах різного характеру В.Б. Авер'янова, С.М. Алфьорова, М.І. Ануфрієва, О.М. Бандурки, В.О. Басс, О.І. Безпалової, В.М. Бесчастного, Ю.П. Битяка, Д.О. Власенка, В.В. Галуцька, Ю.В. Гаруста, В.М. Гарашука, О.П. Гетманець, І.П. Голосніченка, В.Л. Грохольського, М.П. Гурковського, С. М. Гусарова, С.Л. Дембіцької, С.Ф. Денисюка, О.Ю. Дрозда, О.В. Джафарової, Е.В. Женеску, О.Ю. Іващенко, М.О. Колесникової, Т.О. Коломоець, В.К. Колпакова, А.Т. Комзюка, М.В. Корнієнка, О.М. Ключова, К.Б. Левченко, М.В. Лошицького, О.І. Миколенка, Я.Б. Михайлюка, А.В. Міськевича, А.А. Манжули, О.М. Музичука, О.В. Негодченка, М.Б. Остраха, В.П. Пархоменка, В.В. Петьовки, Г.М. Писаренка, А.М. Подоляки, Т.О. Проценка, А.І. Саєнка, В.І. Сіверіна, О.В. Таможнього, К.А. Фуглевича, В.Д. Щербаня.

У сфері державного управління діяльність із надання органами влади відповідних послуг вивчали Т.О. Буренко, В.С. Долечек, В.В. Латишева, О.М. Негрич, В.Д. Полтавець, О.В. Поляк, Д.В. Сухінін та ін.

У тому числі публічно-сервісну діяльність правоохоронних органів розглядали у своїх дослідженнях І.О. Бондаренко, О.Г. Власенко, О.О. Гапонюк, І.В. Дроздова, І.В. Кріцак, О.О. Кузьменко, О.О. Попова, Л.І. Приймак, О.О. Сосновик, М.М. Тернушак, А.Є. Фоменко, В.М. Циндря, М.М. Шапоренко та ін.

Названими вище й іншими вченими зроблено великий внесок у розвиток адміністративного права стосовно питань надання адміністративних послуг, послуг у сфері державного управління та діяльності правоохоронних органів, однак комплексного аналізу адміністративно-правових засад реалізації соціальної та сервісної функції поліції, питань щодо розгляду Національна поліції в системі суб'єктів надання соціальних та сервісних публічних послуг, поняття, змісту та видів соціальних функцій поліції, сервісних функцій поліції, в межах монографічного дослідження проведено не було.

Відсутність монографічної літератури свідчить що цей напрям є новим і недостатньо розвинутим, а також про складність питання, і недостатню увагу до нього вчених-правознавців.

Необхідність вдосконалення адміністративного законодавства, шляхом виведення науково-обґрунтованої концепції сервісно-обслуговуючої та соціальної діяльності поліції та її реалізації в практичній діяльності органів поліції зумовлюють актуальність даного напрямку дослідження, в межах якого доцільно: з'ясувати доктринальне та автентичне розуміння соціальної та сервісної функції поліції в національній науковій та правовій доктрині; обґрунтувати положення Національної поліції в системі суб'єктів надання соціальних та сервісних публічних послуг; визначити історичні етапи формування та сучасну правову доктрину соціальної та сервісної функції поліції; визначити найбільш дієві зарубіжні моделі реалізації соціальної та сервісної функції поліції та навести можливості шляхи їх впровадження в Україні; з'ясувати поняття, зміст та види соціальних функцій поліції; здійснити аналіз адміністративно-правового регулювання порядку реалізації соціальних функцій поліції; запропонувати напрямки удосконалення адміністративно-правових засад реалізації соціальної функції поліції; з'ясувати поняття, зміст та види сервісних функцій поліції; здійснити аналіз адміністративно-правового регулювання порядку реалізації сервісних функцій поліції; запропонувати напрямки удосконалення адміністративно-правових засад реалізації сервісних функцій поліції; виробити та визначити науково-обґрунтовані шляхи впровадження Концепції сервісно-обслуговуючої та соціальної діяльності поліції та її складових елементів.

1. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року. Відомості Верховної Ради. 2015. № 40-41. Ст.379.

2. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015. Офіційний вісник Президента України офіційне видання від 20.01.2015 р. № 2 Стор. 14. Ст. 154.

3. Концепція першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 р. № 1118-р. URL.: <http://old.npu.gov.ua/mvs/control/main/uk/publish/article/1221414>.